

PROPOZÍCIE
GORAZDOV LITERÁRNY PREŠOV
XXVII. ročník

Súťaž je platformou na rozvoj nábožensky orientovanej literárnej spisby a jej odborné usmerňovanie. Súťaž je celoštátna, s medzinárodnou účasťou.

Bratislava 31.5.2022

Článok 1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1 Charakteristika súťaže

Uskutočnením slávnostného Dňa sv. Gorazda v Kútoch v roku 1990 ako prvého podujatia Svätogorazdovských dní na Slovensku sa zaznamenal zrod novodobej duchovno-kultúrnej, národno-vlasteneckej svätogorazdovskej tradície.

Súťaž nie je tematicky ohraničená. Autori by sa však vo svojich literárnych prácach mali inšpirovať aj dielom nášho prvého po mene známeho literáta, spisovateľa, prekladateľa – svätého Gorazda. Gorazdovi sa pripisuje autorstvo omšovej knihy Kyjevské listy, podľa P. J. Šafárika, E. Paulínyho, Š. Ondruša i ďalších bádateľov tiež plné autorstvo diela Život Metoda a spoluautorstvo na diele Život Konštantína. Gorazd sa výraznou mierou pričínal aj o prvé preklady do staroslovenského jazyka, najmä o preklad Svätého Písma, ale aj literárnych, pedagogických, právnických a iných textov.

Súťaž je platformou na rozvoj nábožensky orientovanej literárnej spisby a jej odborné usmerňovanie. Súťaž je celoštátna, s medzinárodnou účasťou. Orientuje sa na autorov všetkých vekových kategórií, ktorí vo svojom literárnej tvorbe stvárnajú prvopočiatky našich národných kresťanských dejín a tradícií, zachytávajú život významných osobností a posolstvá významných udalostí národnej a kresťanskej histórie i súčasnosti, oceňujú a oslavujú duchovné hodnoty kresťansky orientovanej kultúry.

Gorazdov literárny Prešov cieľavedome, v duchu medzinárodného Dohovoru na ochranu nemotného kultúrneho dedičstva (UNESCO) prispieva k plneniu dôležitej úlohy pri tvorbe, ochrane, zachovávaní, no najmä znovuvytváraní kresťanského nemotného kultúrneho dedičstva, kde má svoje pevné miesto aj svätogorazdovská tradícia.

Typ súťaže – verejná súťaž podľa § 847 a následne zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) v Znení neskorších predpisov.

XXVII. Gorazdov literárny Prešov tvorí súčasť XXXIII. svätogorazdovských dní na Slovensku a Dekády svätého Gorazda na Slovensku 2016 – 2025, nad ktorými štrnásťkrát prevzal záštitu exprezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič.

Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) sa v roku 2022 pripojí k oslavám dvoch významných výročí, ktoré si pripomína Slovenská republika ako jej členský štát.

V prípadoch oboch jubileí ide o 200. výročie narodenia literátov – spisovateľa Jána Palárika (27. 4. 1822) a básnika Janka Kráľa (24. 4. 1822). Informovala o tom Slovenská komisia UNESCO (SK UNESCO), TASR 11. januára 2022.

Rok 2022 vyhlásila Matica slovenská za Rok odkazu štúrovcov, TASR 1. decembra 2021.

Významnými tematickými dominantami XXVII. Gorazdovho literárneho Prešova sú jubileá viažuce sa k významným osobnostiam, udalostiam, inštitúciám súvisiacim s našou národnou, kultúrnou a kresťanskou históriou, tiež so slovenskou štátnosťou.

Každý rok venujú náležitú pozornosť – *iniciátor súťaže, všetci vyhlasovatelia a spoluorganizátori súťaže* – inej slovenskej osobnosti alebo udalosti národných dejín. V roku 2022 si pripomenie jubilejné výročia mimoriadnych osobností a ich aktov týkajúcich sa nášho národa z úsvitu našich národných, kresťanských a štátnych prvopočiatkov, tiež popredných štúrovských dejateľov – literátov, či ich katolíckeho súputníka, tiež novodobých slovenských osobností.

Na rozdiel od propozícií predchádzajúcich ročníkov GLP, propozície aktuálneho XXVII. ročníka pri jednotlivých dejateľoch a udalostiach sú uvedené len základnými informáciami (osobnosť, jej orientácia – zameranie, dátumy a pod.). Zámerom takéhoto prístupu je o. i. ich rozsah a tiež skutočnosť, že používatelia predmetných propozícií si môžu poľahky podrobnejšie informácie získať z rôznych dostupných zdrojov, napr. google, odborná literatúra a pod.

Uvedené subjekty – vyhlasovatelia a spoluorganizátori GLP pripravujú k významným výročiam slovenskej histórie vedecké, náučno-popularizačné, kultúrno-osvetové podujatia a iné aktivity, mnohé z nich v medzinárodnom formáte.

V kresťanských tradíciách sú to jubileá:

– **1 150. výročie úmrtia pápeža Hadriána II.**, ktorý na žiadosť svätých Cyrila a Metoda schválil používanie staroslovenčiny v liturgii. Neskôr vysvätil Metoda za arcibiskupa Sirmie (Sremska Mitrovica v Juhoslávii), ustanovil ho za legáta pre Slovanov.

– **1 150. výročie zvolenie za pápeža Jána VIII. (14. decembra 872)**, ktorý v roku 880 vydal bulu *Industriae Tuae*. Bulu – v preklade “Tvojej usilovnosti” adresoval kniežaťu Svätoplukovi a potvrdil ňou pravovernosť Metoda, ktorého zároveň ustanovil za arcibiskupa svätej cirkvi moravskej. Súčasne so vznikom provincie sa prvýkrát Nitra spomína ako samostatné biskupstvo, prvé na našom území. Ide prvú písomnú zmienku o Nitrianskom biskupstve, ktorou sa oznamuje aj ustanovenie Vichinga za nitrianskeho biskupa svätej cirkvi nitrianskej, ktorá bola pod správou arcibiskupa-metropolitu Metoda. Nitra sa takto stala prvým dokumentovaným biskupstvom v strednej a východnej Európe, z tohto obdobia. Bola to prvá diecéza medzi slovanskými národmi. Nemožno ani vylúčiť, že bola zároveň sídlom sv. Metoda-metropolitu.

Na základe archeologických výskumov možno určiť, že nitrianskemu kniežatstvu a neskoršie aj biskupstvu v Nitre patrilo nielen dnešné juhozápadné Slovensko, ale aj územie Spiša, Novohradu a Gemera a pravdepodobne aj územie Zadunajska (Vyšehrad v Maďarsku a Ostrihom). Pápež bulou potvrdil používanie staroslovenského jazyka v liturgii.

Ide o najvýznamnejšiu diplomatickú i štátnocirkevnú písomnosť toho obdobia, pretože v nej pápež Ján VIII. kladie Svätopluka na úroveň ostatných (najmä franských) panovníkov kresťanskej Európy.

•

– **200. výročie narodenia Jána Palárika** (27. apríl 1822, Raková –7. december 1870, Majcichov).

Palárik bol slovenský národný buditeľ, katolícky kňaz, publicista, prekladateľ, organizátor kultúry, spoluzakladateľ Matice slovenskej a predovšetkým jeden z najznámejších slovenských dramatikov 19. storočia. K najvýznamnejším Palárikovým zásluhám patrí nielen výrazné spolupodieľanie sa na založení Matice slovenskej (zakladajúci člen s poradovým číslom 3), ale aj jeho obhajoba štúrovskej slovenčiny, významný kultúrny prínos pre slovenské divadlo či vytvorenie čítaniek a gramatík pre katolícke školy. Založil Spolok striezlivosti, podporil založenie gymnázia v Kláštore pod Znievom a kníhtlačiarkeho spolku Minerva v Pešti (*Encyklopédia slovenských spisovateľov* 1984, s. 6). Pozoruhodné sú aj Palárikove sociálno-filozofické a politicko-filozofické postoje. Organizoval národnú slávnosť pri odhalení pomníka Jánovi Hollému v Dobrej Vode a stál pri zrode Spolku svätého Vojtecha. Beletristickým almanachom *Concordia* či časopisom *Cyrril a Method* prispel k jednote evanjelikov a katolíkov. Posudzoval tiež práce zaslané na dramatické súbehy Matice slovenskej. Palárik sa narodil do učiteľskej rodiny, otec Šimon Palárik bol miestnym učiteľom a organistom. V domácom prostredí získal aj klasické a hudobné vzdelanie; následne študoval v Žiline a proti vôli svojho otca v Kečkeméte, kde si osvojil maďarčinu. Teológiu študoval v Ostrihome, Bratislave aj Trnave. Vysvätený bol v Ostrihome 15. januára 1847. Ako kňaz pôsobil v Starom Tekove, Vindšachte, dnes Štiavnické Bane, v Pešti na nemeckej fare sv. Terézie v mestskej časti Terezín, kde sa dostal za trest v súvislosti s vydávaním časopisu *Cyrril a Method*, predovšetkým pre jeho národnú, sociálnu a ekumenickú orientáciu a pre víziu vytvorenia samostatnej cirkevnej provincie. Po páde Bachovho absolutizmu sa výrazne angažoval v memorandovom období slovenského národného hnutia – uverejňoval články, v ktorých vítal ústavnosť v Uhorsku, horlil za spoluprácu všetkých národov vtedajšieho Uhorska (tzv. Nová škola slovenská, Sedlák 2009, s. 413).

V roku 1862 sa mu na príhovor grófkyni Heleny Esterháziovej, rodenej Bezobrazovovej, podaril návrat na Slovensko, ktorá intervenovala v cirkevných kruhoch za jeho intelektuálne schopnosti. V Majcichove pôsobil ako farár až do svojej smrti.

Ján Palárik pri svojej autorskej činnosti používal aj pseudonymy – Beskydov a Ján Beskydov. Prispieval do časopisov *Cyrril a Method* (prvý časopis cirkevného charakteru, v ktorom Palárik prezentoval svoje reformné postoje); *Listy pro výchovu, školu a literatúru*; *Priateľ školy a literatúry*; do *Slovenských novín*; do časopisu *Sokol*; do *Pešťbudínskych vedomostí*; tiež do almanachov *Concordia*, *Svornosť*, *Lipa* (tu prezentoval svoje politické názory), redigoval *Katolícke noviny pre dom a cirkev*.

Výraznú časť jeho diela tvoria učebnice (*Katechizmus pre začiatočníkov, Prvá čítanka a mluvnica, Druhá čítanka a mluvnica, Šlabikár slovenský, Tretia mluvnica slovenská* či *Náuka skladania listov písomností jednacích*), ale aj publicistika a spisy politické s presahom do filozofie. Svojimi prácami Palárik prispel k organizovaniu myšlienky národného školstva. Z nemčiny vydal mravoučné *Spisy pre mládež* od Christopa Schmida.

Palárik patrí ku zakladateľom modernej slovenskej drámy (hry *Inkognito, Drotár* a najznámejšia *Zmierenie alebo Dobrodrúžstvo pri obžinkoch* či historická veršovaná hra *Samozvanec*). Ako pripomínajú autori *Dejín slovenskej literatúry* (Pišút 1984, s. 290), tak ako Viliam Paulíny-Tóth v próze, tak Ján Palárik v dráme vyjadril vedúce idey a nové umelecké tendencie porevolučného obdobia a spolu s Jozefom Viktorinom rozhybali literárny život v tomto období.

V národných tradíciách sú to jubileá:

– 200. výročia narodenia popredných osobností štúrovcov

– **Janko Kráľ** (24. apríl 1822, Liptovský Mikuláš – 23. máj 1876, Zlaté Moravce) – básnik, revolucionár.

Pri sto štyridsiatom výročí úmrtia básnika napísal doc. Pavol Parenička štúdiu Pamiatka na tajomno-divného Janka Kráľa, z ktorej pre potreby propozícií XXVII. GLP vyberáme: „...jeden z najjasnejších kráľov v dejinách slovenskej poézie Janko Kráľ je zahalený pred tvárou dneška mnohými tajomstvami. Mimochodom, sám Ľudovít Štúr, ktorý bol s Kráľom v permanentnom osobnom konflikte, nezaujato prirovnal nášho Kráľa k Puškinovi a Mickiewiczovi, najväčším to poetom slovanstva Tieto divy a taje späté s básnikom tkveli v jeho pohnutom dramatickom životnom i tvorivom oblúku tohto poetického génia, najtypickejšieho z našich romantikov, ktorý sa najviac priblížil parametrom svetových klasikov svojím dielom i svojou biografiou. Romantikom byronovského či titanského typu bol každým cólom, veď už jeho súčasníci ho považovali za neznámeho, samotára, tuláka, nepolepšiteľného buriča a rebela, pijana, tak trochu za podivína, vlastne divného Janka, pričom do tejto roly ho štylizovalo okolie a aj sám sa s ňou stotožnil, hoci sa neraz zakladala iba na mýtoch a legendách. Ako tragikom poznačený romantický hrdina síce nezahynul v lútom boji s nespravodlivými skrivodlivosťami sveta, jeho individuálna vzbuera proti panujúcim pomerom sa v meruôsmom kvase štúrovského Slovenského povstania však len zázrakom neskončila na šibenici, našťastie preňho iba v okovách. Jarná pieseň uhorskej revolúcie doznela a Kráľova životná i básnická dráma sa akoby švihnutím bičíka zmenila z povstaleckého kapitána a revolucionára na kariéru tuctového provinčného úradníčka a otca rodiny, stojacej na samotnom okraji sociálnej priepasti. V tomto úboho biednom položení už neprejavil Janko Kráľ žiadny väčší a trvalejší záujem o tvorbu poézie, úplne míkvou ostala jeho čarovná lutna, ale ťažké chmáry doľahli aj na básnikovu dušu. Ostalo iba Kráľovo akoby bezduché telo a keď 23. mája 1876 päťdesiatštyriročné nadobro dokonalo, zohralo posledný veľký romantický kus. Matka zem ho tu na zlatomoravskom cintoríne

zhltla, ale či tam jeho telesné ostatky ostali, nevedno, údajne ležia na svätomartinskom Národnom cintoríne... Pre potomkov sa nezachovala ani jedna jediná spoľahlivá podobizeň Janka Kráľa, ani jeden jediný jeho portrét ...Osudy rukopisnej pozostalosti Kráľa až podozrivo nápadne korešpondujú so životnou i umeleckou drámou tohto romantika romantikov, jeho skonom i miestom posledného odpočinku... Po vzniku Československa sa Kráľove rukopisy dostali do archívu v Martine sídliacej Muzeálnej slovenskej spoločnosti, odkiaľ ich údajne okolo roku 1926 preniesol matičný správca baľko Jozef Škultéty do Matice slovenskej. Tam sa ku Kráľovej pozostalosti dostal Rudo Brtáň, roku 1932 ju prvotne odborne spracoval a začal z nej publikovať básnické jednotliviny. Celý tento Kráľov matičný súbor poézie v roku 1938 do tlače pripravil a pod názvom Ťeznáme básne knižne vydal ďalší agilný matičiar Stanislav Mečiar.

Konečne v roku 1952 vďaka Milanovi Pišútovi uzrelo svetlo sveta knižné vydanie Kráľovho Súborného diela nazvané Dráma sveta, tohto veľkolepého skvostu našej literatúry i celej duchovnej kultúry, ktorý mal ostať navždy utajený pred svetom i pred vlastným národom, akoby sa pozabudlo na starú sládkovičovskú pravdu, že diamant v hrude nezhnije. Popri Brtáňovi, Mečiarovi a Pišútovi sa postupom času zjavil kráľovský „kráľológ“ Pavol Vongrej, ktorý vo svojich, s neobyčajným zanietením napísaných, fundovaných vedeckých i populárno-náučných monografiách, štúdiách, článkoch a bibliografických súpisoch povedal všetko nateraz známe o osudoch a prípade Janka Kráľa i jeho rukopisoch, aj o ich záhadnej a nezvyčajnej histórii. Dnes je už v hrubých obrysoch sprístupnené dielo Janka Kráľa, hoci – ako sme sa na to snažili poukázať – nechýbalo veľa a všetko mohlo byť inak. Šťastie, že sme mali toľko obetavcov, v prípade Janka Kráľa počnúc Petrom Kellnerom Hostinským a končiac Pavlom Vongrejom...

Jednoznačne konštatujeme v súvislosti s jubileom sto štyridsiateho výročia úmrtia tohto básnického génia a legendárnej postavy, netreba sa báť povedať, svetovej literatúry. Vieme o tom svoje, vedelo o tom aj UNESCO, keď Janka Kráľa už v roku 1972 pri príležitosti jeho sto päťdesiateho výročia narodenia zaradilo na čestné miesto vo svojom kultúrnom kalendári.“

– **Ján Francisci** (1. jún 1822, Hnúšťa – 7. marec 1905, Martin) – národný dejateľ, politik, spisovateľ;

Spolu s Ľ. Štúrom a M. Hurbanom tvorili trojicu významných organizátorov slovenského národného hnutia 1848 a 1849. Spolu s Š. M. Daxnerom a M. Bakulínym organizoval v gemerskej stolici založenie národnej gardy. Bol odsúdený a uväznený, hoci mu pôvodne hrozil trest smrti. Po oslobodení z väzenia (1849) bol kapitánom slovenského dobrovoľníckeho zboru. Po revolúcii pracoval v štátnych službách v Banskej Bystrici, Debrecíne a Budíne. Ján Francisci Rimavský, bol oddaný ideálom národného života, statočný a čestný muž, prezentovaný ako "ideál štúrovských cností" – politik, revolucionár, spisovateľ, vydavateľ, zberateľ slovenských ľudových rozprávok, zakladateľ a doživotný podpredseda Matice slovenskej, pôsobil ako hlavný dozorca vyššieho gymnázia v Revúcej. Presadzoval Štúrovu koncepciu národnej literatúry postavenej na základoch ľudovej

slovesnosti, písal vlastenecké básne a balady, vydal Slovenské povesti, spolupracoval s Pavlom Dobšinským pri ich zbieraní a publikovaní. Bol iniciátorom protestného odchodu Štúrových študentov po odvolaní ich učiteľa z pôdy bratislavského evanjelického lýcea a stal sa námestníkom profesora na katedre reči a literatúry v Levoči. V roku 1872 sa natrvalo presťahoval do Martina, no zostáva v ústraní od kultúrneho i spoločenského a politického diania. V roku 1870 sa stal predsedom Kníhtlačiarskeho účastníckeho spolku v Martine, a bol ním až do roku 1898. Pochovaný je na Národnom cintoríne v Martine.

Ján Kalinčiak (10. august 1822, Horné Záturčie – 16. jún 1871, Martin), spisovateľ, redaktor, pedagóg;

Ján Kalinčiak bol najvýraznejším predstaviteľom prozaickej tvorby štúrovskej generácie. Jeho učiteľ na bratislavskom evanjelickom lýceu mal naňho veľký vplyv a nadchýňal sa jeho výkladom heglovskej filozofie ako jednoty idey s hmotou tzv. „objatie ducha s predmetnosťou“, pretože podobne ako Ľ. Štúr a A. Sládkovič aj on študoval filozofiu v nemeckom Halle. Jeho historické povesti predstavujú vrchol slovenskej romantickej tvorby, pretože nie sú iba romantickým prerozprávaním tragických príbehov z dávnejšej minulosti, ale nesú pečať originálneho autorského rukopisu, pričom motívy silnej vášne a výnimočnej individuality ozvlášťujú sviežim opisom krajiny s prvkami realistickej kresby i psychologického stvárnenia postáv. Popri svojich romantických prózach vytvoril na svoju dobu majstrovské dielo zobrazujúce slovenské zemianstvo, v ktorom sa namiesto heroicko-tragických príbehov sústreďuje na humoristický opis stoličných volieb a im predchádzajúcich kortešačkových zápasov. Dielo je príťažlivé síce úsmevným, ale kritickým postojom pri zobrazovaní predvolebnej atmosféry zápolenia dvoch zemianskych rodov o moc v stolici plného intríg a podvodov. Prozaické stvárňovanie tejto skutočnosti je posunuté do situačnej komiky korenenej jazykovým humorom, čo predurčilo, aby nám toto dielo malo čo povedať aj v súčasnosti. Pochovaný je na Národnom cintoríne v Martine.

100. výročia narodenia osobností

Vladimír Mináč (10. august 1922, Klenovec – † 25. október 1996, Bratislava) , spisovateľ, predseda Matice slovenskej – **100. výročie narodenia**;

Roman Kaliský (23. september 1922 – Slovenská Ľupča – † 8. november 2015, Bratislava) – slovenský prozaik, dramatik a publicista – **100.výročie narodenia**.

Udalosti vedúce k slovenskej demokratickej štátnosti

– **máj 1992** – 30 rokov od rokovania Kongresu slovenskej inteligencie KSI na Donovaloch

– **17. júl 1992** – Prijatie Deklarácie SNR o zvrchovanosti SR – **30.výročie**

– **26. august 1992** – Podpis dohody v Brne o rozdelení Česko-Slovenska – **30.výročie**

- **1. september 1992** – Slovenská národná rada prijala Ústavu Slovenskej republiky
- 30.výročie
- **25. november 1992** – Federálne zhromaždenia ČSFR hlasovalo o rozdelení Česko-Slovenska – **30.výročie**

1.2 Ciele súťaže

- iniciovať tvorbu duchovnej poézie, prózy a drámy na Slovensku;
- prispieť k poznaniu života a diela sv. Gorazda, prvého po mene známeho vzdelanca –
 - polyhistora a svätca slovenského pôvodu;
- prispieť k poznaniu života a diela sv. Konštantína - Cyrila a Metoda;
- vytvoriť platformu na odborné usmerňovanie takejto tvorby a tvorivý dialóg autorov, ktorí sa venujú nábožensky orientovanej literárnej spisbe.

1.3 Riadenie súťaže

Iniciátor súťaže:

PaedDr. Miroslav Holečko, predseda Cyrilometodskej spoločnosti, Bratislava, manažér kultúry pre kresťanské tradície Národné osvetové centrum, Bratislava (1996), predseda Prezídia Matice slovenskej, Martin

Vyhlasovatelia súťaže:

Divadlo J. Záborského – útvar osvetovej činnosti, Prešov
Gréckokatolícke arcibiskupstvo, Prešov
Spoločnosť svätého Gorazda, Bratislava

Spoluorganizátori súťaže:

Matica slovenská, Martin
Cyrilometodská spoločnosť, Bratislava
Spolok slovenských spisovateľov, Bratislava
Gorazdus, n. o., Prešov
Knížnica P. O. Hviezdoslava, Prešov
Oblasťná rada Matice slovenskej, Prešov
Rada Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru, Bratislava
Spolok svätého Cyrila a Metoda, Michalovce
Spolok svätého Vojtecha, Trnava
Svetové združenie Slovákov v zahraničí, Bratislava

Článok 2 ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

2.1 Kolá súťaže

Gorzdov literárny Prešov je celoštátna súťaž v tvorbe duchovnej poézie, prózy a drámy

s medzinárodnou účasťou. Je jednokolová, **vyhlasuje sa každý rok.**

2.2 Súťažné kategórie. Autori budú rozdelení do dvoch vekových kategórií:

2.2.1 žiaci ZŠ,

2.2.2 mládež (študenti SŠ) a dospelí autori.

2.3 Podmienky súťaže. Na súťaži sa môže zúčastniť každý občan Slovenskej republiky aj Slovák žijúci v zahraničí, tvoriaci v slovenskom jazyku, ktorému doteraz nebola knižne vydaná publikácia.

2.3.1 Súťaží sa v troch literárnych druhoch: duchovná poézia, próza a dráma (divadelná hra).

2.3.2 Zúčastnení autori môžu poslať do súťaže svoje práce napísané v slovenskom jazyku, najviac však

2.3.2.1 päť poetických útvarov (v rozsahu do 10 strán),

2.3.2.2 tri prozaické útvary (v rozsahu do 25 normalizovaných strán, t. j. 30 riadkov x 60 úderov v riadku) a

2.3.2.3 jednu divadelnú hru (bez obmedzenia počtu strán).

2.3.4 Do súťaže sa neprijímajú rukou písané práce.

2.3.5 Prihlásené práce nesmú byť až do vyhlásenia výsledkov tejto súťaže nikde publikované ani prihlásené do inej súťaže.

2.3.6 Autori sú povinní poslať práce

2.3.6.1 v tlačenej podobe v 4 kópiách s uvedením svojho mena a priezviska, prípadne pseudonymu, dátumu a miesta narodenia, typu školy (ZŠ, SŠ), povolania a adresy;

2.3.6.2 v elektronickej podobe (e-mail, CD).

2.3.7 **Literárne práce zasielajte na adresu:**

PhDr. Dagmar Rusnáková, metodička

Divadlo J. Záborského – útvar osvetovej činnosti (ďalej len „DJZ“)

Námestie legionárov 6

081 61 Prešov

Tel.: 051/772 47 49, tel. a fax: 051/772 47 49

E-mail: rusnakova.osveta@djz.sk

Každá obálka so súťažnými prácami musí byť označená:

Gorzdov literárny Prešov 2022 .

Článok 3

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE SÚŤAŽE

3.1 Organizačný garant súťaže je Divadlo J. Záborského Prešov - útvar osvetovej činnosti

3.1.1 Vyhlásenie a priebeh súťaže

Propozície súťaže budú zverejnené prostredníctvom regionálnych osvetových stredísk, v periodikách organizátorov GLP, v dennej a v odbornej tlači, na webových sídlach Divadla Jonáša Záborského Prešov (www.djzsvetapresov.weebly.com), Matice slovenskej (www.matica.sk) na webových sídlach jeho členských organizácií a v ďalších médiách.

Článok 4

ODBORNÉ ZABEZPEČENIE SÚŤAŽE

4.1 Divadlo J. Záborského Prešov - útvar osvetovej činnosti a Spoločnosť svätého Gorazda Bratislava.

4.1.1 Spôsob hodnotenia a ocenenia v súťaži

4.1.1.1 Súťažné práce posudzuje odborná porota, zložená z literárnych vedcov, vysokoškolských pedagógov, ktorí sú literárne činnými umelcami. Odborná porota navrhne vyhlasovateľom súťaže udeliť ocenenia – diplomy, čestné uznania a vecné ceny – autorom víťazných prác v každej kategórii každého literárneho druhu.

4.1.1.2 Základným kritériom hodnotenia prác je ich originalnosť a umelecká kvalita. Pri výbere oceňovaných prác sa hodnotí najmä autorov prístup k téme, jej spracovanie po obsahovej i formálnej stránke, výber jazykových prostriedkov a pod.

4.1.1.3 V prípade, že súťažné práce nedosiahnu požadovanú úroveň, môže odborná porota vyhlasovateľom navrhnúť niektorú z cien neudeliť.

Článok 5

DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE

5.1 Sprievodné podujatie

Vyhlásenie výsledkov súťaže v Prešove bude spojené s umeleckým programom a tvorivou dielňou na tému **Duchovná poézia, próza a dráma na Slovensku**.

5.2 Úhrada nákladov

Vyhlasovatelia súťaže uhradia zúčastneným autorom časť výdavkov spojených s účasťou na vyhodnotení súťaže v Prešove.

Článok 6

TERMÍNY A KONTAKTY

- 6.1** Súťaž je jednokolová. Vyhlasuje sa 31. mája 2022. Jej **uzávierka je 15. októbra 2022**. Vyhodnotenie súťaže za účasti ocenených autorov, odbornej poroty a organizátorov sa uskutoční **3. 12. 2022**
- 6.2.** Výsledky XXVII. ročníka Gorazdovho literárneho Prešova budú vyhlásené na vyhodnotení súťaže v Prešove **3. 12. 2022** a v médiách, ktoré zverejnia propozície tejto súťaže.
- 6.3.** Osobné údaje budú spracované v súlade s Nariadením Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len Nariadenie GDPR), resp. § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- 6.3.** Kontakty a ďalšie informácie o jubilejnom XXVII. Gorazdovom literárnom Prešove :

Divadlo Jonáša Záborského, Prešov
– útvar osvetovej činnosti

Mgr. Ján H a n z o
riaditeľ divadla
Prešov

PhDr. Dagmar R u s n á k o v á
metodička útvaru osvetovej činnosti
Tel .číslo: 051/7734187
E-mail: rusnakova.osveta@djz.sk
051/7734187
Námestie legionárov 6
081 61 Prešov

Spoločnosť svätého Gorazda, Bratislava

PaedDr. Miroslav H o l e č k o
predseda
autor projektu Gorazdov literárny
Mobil: 0918 817 131
E-mail: mirko.holecko@gmail.com
Osuského 3/A
851 03 Bratislava

Článok 7

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 7.1** Prihlásením do súťaže udeľuje autor DJZ bezodplatne nevýhradnú licenciu podľa § 40 a násl. zákona č.618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov na všetky druhy použitia literárneho diela, a to bez časového, vecného a teritoriálneho obmedzenia.

7.2 Texty súťažných prác sa autorom nevracajú. Zasláním prác do súťaže dáva autor súhlas na ich publikovanie na webových sídlach organizátorov GLP, ako aj v zborníku Gorazdov literárny Prešov, vydávaný DJZ.

Poslaním podujatia – súťaže GLP bude realizáciou odborných, umeleckých a iných podujatí, televíznych a rozhlasových programov, edičných, publikačných a ďalších aktivít prispieť k priblíženiu fenoménu kresťanskej kultúry odbornej i širokej laickej verejnosti, poukázať na význam a miesto kresťanskej kultúry, kresťanského umenia, vedy, vzdelávania a výchovy v hodnotovom systéme súčasného človeka. Dôležitým cieľom projektu bude približovanie významných udalostí našej histórie, života a diela významných osobností a hlavne sprítomňovanie myšlienkového presahu uvedených udalostí a tvorby do našej kultúrnej a kresťanskej prítomnosti. Veľmi dôležitým zámerom GLP 2022 bude prehĺbovanie spolupráce kultúrnych inštitúcií s cirkevnými, občianskymi a záujmovými subjektmi. Zároveň bude mať ambíciu podporiť spoluprácu jednotlivých cirkví a náboženských spoločností, šíriť konfesijnú toleranciu a ekumenizmus. V neposlednom rade cieľom GLP 2022 bude plnenie dôležitej úlohy pri tvorbe, ochrane, zachovávaní, no najmä znovuvytváraní kresťanského nehmotného kultúrneho dedičstva a tým aj posilňovanie kultúrnej rozmanitosti a ľudskej tvorivosti.